

Ediz SÜRÜCÜ
İncirliova Kaymakamı

Sağlıklı Yaşam İçin El Ele Projesi

Türkiye’de Bağımlılıkla Mücadele Yeniden Şekilleniyor! İncirliova Örneği

“Projenin temel hedefi; birey daha bağımlılıkla tanışmadan harekete geçerek, bağımlılık eğilimi olan öğrencilerin belirlenip, bu eğilimin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalarla koruyucu faktörleri geliştirmek ve risk faktörlerini azaltarak bağımlılığın oluşmadan önlenmesini sağlamaktır.”

Çocuklarımızı ve gençlerimizi yarınlarımıza en güzel şekilde hazırlamak hem ebeveynlerin hem de devletimizin temel görevleri arasında yer almaktadır. Çocuklarımızın beden, ahlâk, zihin, ruh ve duyu bakımından gelişmiş sağlam bir kişilik ve karaktere sahip bireyler olarak yetişmeleri en büyük gayelerimiz arasında yer almaktadır. Ülkemizde bağımlılıkla mücadele çalışmaları resmi kurumlar ve STK'lar aracılığıyla hız kesmeden devam etmektedir; ancak bu mücadelelerin bireyin bağımlı olmasından sonra yapılan faaliyetlerde yoğunlaştığı görülmektedir.

Yapılan araştırmalarda; Türkiye’de tütün, alkol ve madde kullanım yaygınlığının belli bir düzeyde olduğu, bu durumun ihmal edilir nitelikte olmadığı anlaşılmış ve yöneticiler tarafından Türkiye’nin kendine özgü koruma ve önleme planları yapmasının gerekli olduğu sonucuna varılmıştır.¹ Bu durum, beceri temelli önleyici çalışmalara ihtiyaç duyulduğunun bir göstergesidir; birçok araştırmacı da buna vurgu yapmaktadır. Bağımlılıkla mücadelede önleyici çalışmaların hem düşük mali-

yet, hem başarı oranının yüksekliği bakımından bağımlı olan bireylere yönelik faaliyetlerden daha verimli olduğu sonucunu teyit etmektedir.

Bu nedenle; İncirliova Kaymakamlığı olarak, bağımlılık eğilimini veri temelli ölçen, sorunu kaynağında çözmeyi amaçlayan, okul merkezli birincil önleme çalışması olan “Sağlıklı Yaşam İçin El Ele” projemizi bağımlılıkla mücadeleye farklı bir bakış açısı getirdiği inancıyla ilçemizdeki tüm ortaokullarda İlçe Kaymakamı koordinesinde İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı’nın 110.000 TL finansman desteğiyle 2018/2019 Eğitim-Öğretim yılında uygulamaya başladık.

1 Prof. Dr. Mustafa N. İLHAN TUBİM 2014 Türkiye Uyuşturucu Raporu s. 40 <https://www.slideshare.net/arzu2539/tubim-2014-turkiye-uyusturucu-raporu-tr>

Birincil Önleme (Primary Prevention)

Çocuk ve genci bağımlılık kaynaklı olumsuzluklar hakkında bilgilendiren, çocuga ve gence doğru rol model olunarak ve alternatif etkinlikler sunan, temel yaşam becerileri (olumlu davranış ve reddetme becerileri) kazandıran bir süreçtir. Eğitim yolu ile madde kullanımının engellenmesine çalışılmaktadır. **“Sağlıklı Yaşam İçin El Ele”** projesi Birincil Önleme Faaliyetlerini içeren okul merkezli, koordineli bir çalışma örneğidir.

* Ömer ULU 2018 Türkiye’de ve Dünyada Uyuşturucu İle Mücadele s.44

İncirliova Kaymakamlığı olarak **Bağımlılık Eğilimi üzerine, yani birey daha bağımlı hale gelmeden önleyici faaliyetler**, ortaya koymuş olduğumuz **“Sağlıklı Yaşam İçin El Ele”** projesi bağımlılıkla mücadele çalışmalarında öncü olma vasfını taşımaktadır.

Projenin temel hedefi; birey daha bağımlılıkla tanışmadan harekete geçerek, bağımlılık eğilimi olan öğrencilerin belirlenip, bu eğilimin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalarla koruyucu faktörleri geliştirmek ve risk faktörlerini azaltarak bağımlılığın oluşmadan önlenmesini sağlamaktır.

Dünya genelinde yapılan çalışmaların en zoru, en maliyetli ve en az

Farkımız

“Bağımlılıkla mücadelede tüm yöntem ve eylemleri veri temelli ve bilimsel analizler ile zenginleştirerek yeniden planladık. Sadece hedef kitlenin değil tüm paydaşların dâhil olduğu kapsamlı bir eylem planıyla hareket ederek, bağımlılık gerçekleşmeden çok önce önleyici müdahaleler ile bağımlılığa eğilimli öğrencilerde %75,74 oranında iyileşme sağladık.”

sonuç alınan çalışmaları arasında koordineli toplum projeleri gelmektedir. Bu anlamda çalışmamız, **hem sonuç alınması** hem de **koordineli** toplum çabalarını kullanan okul projesi olması açısından önem arz etmektedir. Projenin en büyük farkı Türkiye’de önleyici tedbirlerle ilgili ilçe bazında ve bu büyüklükte bir örneğin olmayışıdır. Yapılan tüm bilimsel makaleler ya önleyici çalışmalarla ilgili önerilerden ya da çok sınırlı örneklemelerden öteye geçememiştir.

Bu kapsamda yaptığımız çalışma 3 aşamada şekillenmiştir:

1. Projede yer alacak öğrencilerin bilimsel verilerle tespit edilmesi,
2. Okul temelli önleyici çalışmaların yapılması,
3. Proje değerlendirme, sürdürülebilirlik ve sonuç

“Sağlıklı Yaşam İçin El Ele” Projesinde Süreç Nasıl İşliyor?

1. Proje kapsamındaki öğrencilerin tamamına ilk ölçüm envanterlerinin uygulanarak sonuçların raporlanması,
2. Bağımlılık eğilim riski taşıyan öğrencilerin tespit edilmesi,
3. Öğretmenlerin bağımlılıkla mücadele için gerekli yetkinlik ve becerilerinin geliştirilmesi,
4. Projede görevli öğretmenler ile proje çalışmayı neticesinde uygulama rehberinin hazırlanması,
5. Projede görev alan eğitilmiş öğretmenlerin 15 öğrenci ile ilişkilendirilmesi,
6. Öğretmenlerin koçluk metoduyla sorumlu olduğu öğrencilerin takibi,
7. Önleyici tedbirler kapsamında Yaşam Becerileri sürecinin başlaması (Sosyal, sportif, kültürel ve sanatsal faaliyetler, turnuvalar, gezi)
8. Ailelerin, birebir ziyaretler ve toplantılar ile bağımlılıkla mücadele ekosistemine dahil edilmesi,
9. Bağımlılık eğilim riski taşıyan öğrencilere son ölçüm envanterlerinin uygulanması ve gelişim raporunun analiz edilmesi,
10. Proje sonuç raporunun hazırlanarak sunulması.

"SAĞLIKLI YAŞAM İÇİN EL ELE" PROJESİ

1. PROJEDE YER ALACAK ÖĞRENCİLERİN BİLİMSEL VERİLERLE TESPİT EDİLMESİ

Bağımlılıkla Mücadelede Veri Temelli Bilimsel Ölçüm

- Bir öğrenciyi; 80 farklı pencereden bütüncül bir bakış açısıyla değerlendiren, öğrencinin bağımlılık eğilimini ölçen,
- İlgili envanterlerin, ölçümlerini kişisel-sosyal, eğitsel-akademik ve mesleki-kariyer rehberlik alanlarında gerçekleştirerek, bütünsel bakış açısını ayrı alanların örtüşen yönlerini analiz edebilen,
- Öğrenci ve aile ile sosyal teması, ilişki kalitesini tanımlayan,
- Öğrencilere proje başlangıcında uygulanan envanterleri proje sonunda da uygulayarak; farkı veri temelli olarak ortaya koyan, karşılaştırılabilir ve analiz edebilen,
- Bu ölçütlerden hareketle bağımlılık eğilimine sahip öğrencileri belirlemek için yapılan psiko-sosyal analizlerde kullanılan ölçme araçları, Türk akademisyenlerce Türkiye'ye özgü kültür ve uygulama esasları ön plana alınarak hazırlanmıştır.

Bu kapsamda 3044 öğrenciye online olarak uygulanan envanter sonucunda 606 öğrencide bağımlılık eğilimi tespit edilmiş ve bu doğrultuda çalışmalar başlatılmıştır.

2. OKUL TEMELLİ ÖNLEYİCİ ÇALIŞMALAR

Bağımlılıkla Mücadele İçin Öğretmen Eğitimleri

Proje; her ne kadar öğrenci temelli görünse de, öğrenciyi en çok etkileyen, veliyle iletişimi etkili bir şekilde

gerçekleştiren, öğrenciyi geleceğe en iyi şekilde hazırlayan öğretmenin eğitimi projenin önemli faaliyetleri arasında yer almaktadır.

Bu bağlamda erken müdahale için proje kapsamında görev alacak öğretmenler, kişisel ve eğitsel davranış tutumlarını ve becerilerini geliştirici eğitimlerle desteklenmiştir. Bu eğitimler sayesinde projede görevli öğretmenlerin farklı uzmanlardan, mekân ve yaklaşımlardan elde edilebilecek psikolojik hizmetlere hızlı ve kolay ulaşmaları sağlanmıştır.

"Sağlıklı Yaşam İçin El Ele" projesi kapsamında projede gönüllü yaşam koçu öğretmenlere öğrenciyi nitelikli takip etme yönünde veril-

miş olan eğitimler, hem kişisel hem mesleki gelişimleri bakımından katkı sağlamıştır.

Proje kapsamında öğrencilerimize ve öğretmenlerimize bir çok faydalı organizasyon yaptık. Özellikle öğrencilere uygulanan test sayesinde öğretmenlerimize daha yakın olan tandik, bireysel bilgisayar değerlendirmelerimizle olanları daha profesyonel bir test ile daha etkin hale getirdik. Henüz olmadığımız öğrencilerden hiç ummadığımız sonuçlar aldık. Sonuçlar doğrultusunda okulumuzda bir çok ekstra öğretmenlerimize belli sayıda öğrenciye daha yakın diyalok, bireysel eğitim fırsatları sağladık. Öğretmenlerimiz de bu süreçte bir çok kazanıma sahip olmaya başladı, terapistlerde bir çok kazanıma sahip olmaya başladı, terapistlerde bir çok kazanıma sahip olmaya başladı.

Bağımlılıkla Mücadelede Veri Temelli Koçluk Modeli

Bağımlılıkla mücadele kapsamında bağımlılık eğilimi potansiyeli gösteren öğrenciler gruplandırılarak her 15 öğrenciye bir yaşam koçu öğretmen rehberlik yapmıştır. Yaşam koçu öğretmenlerimizin sorumlu olduğu tüm öğrencileri ile ilgili nitelikli ve bilimsel verilerle hareket etmesi sağlanmıştır.

Projede en çok dikkat edilen nokta, yaşam koçu öğretmenlerimizin bu süreçte bağımlılıkla ilgili herhangi bir bilgiyi öğrencilere bahsetmeden, yaşam becerilerini geliştirmeye yönelik faaliyetlerde bulunmaları olmuştur. Bu anlamda yaşam koçu öğretmenlerimiz öğrencileri sosyal, sportif, kültürel ve sanatsal faaliyetler, turnuvalar, gezi gibi etkinliklerin içerisine dâhil etmişlerdir.

Bağımlılıkla Mücadele Paneli

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN, Prof. Dr. Banu Elçin YOLDAŞCAN, Doç. Dr. Elif MUTLU ve Dr. İsmet KESEN'in panelist olarak katıldığı İncirliova'da görev yapan toplam 750 kamu personeline yönelik bağımlılıkla mücadelenin dinamiklerinin tartışıldığı panel gerçekleştirildi.

Panelde; bağımlılık eğilimi, bağımlılık eğilimi ve aile, bağımlılık eğiliminde okulun rolü ve önemi, bağımlılık eğilimi ve iletişim becerileri, bağımlılık eğilimi ve yaşam becerileri, psikolojik dayanıklılık ve bağımlılık eğilimi, psikolojik dayanıklılık, inanç ve bağımlılık eğilimi, bağımlılık eğilimi

ve kanıta dayalı önleme programları ana başlıklarında çeşitli uzmanların çalışmaları paylaşılmıştır.

Proje Uygulama ve Değerlendirme Toplantıları

Proje süreci boyunca her iki ayda bir proje koordinatörü, projede görevli yaşam koçu öğretmenler ve okul idarecileri gruplar halinde bir araya gelerek proje uygulamalarına ilişkin detayları değerlendirmişlerdir. Proje kapsamında her 15 öğrenciden sorumlu yaşam koçu öğretmenlerin gerçekleştirdikleri mentorluk faaliyetlerinin etkileri bu toplantılarda irdelendi, öğrencilerin gelişim raporları görüşüldü.

Bağımlılıkla Mücadelede Veli Toplantıları ve Aile Ziyaretleri

"Sağlıklı Yaşam İçin El Ele" projesinin isminde de taşıdığı anlama istinaden en yakın sosyal çevre hükmündeki aile ortamının iyileştirilmesi için veli toplantıları ve aile ziyaretleri görevli yaşam koçu öğretmenler ve proje yürütücüleri tarafından gerçekleştirilmektedir.

Bu toplantı ve ziyaretlerde ilgili aileye öğrencisinin proje süreçlerindeki durumu ve performansları hakkında ve öğrencinin bağımlılık eğiliminin (bağımlılık kelimesi hiç telaffuz edilmeden) ortadan kaldırılması için ailelere düşen sorumluluklar ve görevler konusunda bilgi verilmektedir. Bu bağlamda aileler;

- Çocuklarla ilişkilerini güçlendirme ve iletişimi sürekli hale getirmeleri,

- Çocuklarını yargılamadan dinlemelerinin önemi,
  - Çocukların amaç belirlemeleri ve bu amaçları doğrultusunda çalışmalarını teşvik etmeleri,
  - Çocuklarını okullardaki kurs ve etkinliklere katılmaları konusunda desteklemeleri,
  - Çocuğa koşulsuz sevgi göstermeleri,
- hususlarında bilgilendirilmiş, model aile davranışlarının geliştirilmesine rehberlik edilmiştir.

Öğrencileri Sosyal Çevre ile Uyumlaştırma

Bağımlılıkla etkin ve etkili bir mücadele için önceliği, yaşam becerileri ve ikincil sosyal çevre hükmündeki öğrencinin arkadaş ve akranlarıyla olan ilişkilerinin iyileştirilmesi ola-

Bağımlılıkla Mücadelede 360° Koruma

"Öğrencilerimizi, bilimsel veri ve analizler ışığında erken teşhis ile tespit ederek, sağlıklı okul-aile-öğrenci ekosistemini oluşturduk. Böylece tüm yaşam alanlarında bir iyileşme sağlayarak sonuç aldık."

Bu gezilere gittikten sonra arkadaşlarımla aram değişti. Onları çok daha iyi anlıyorum. Hatta bir kezine en iyi arkadaş olduk. Öğretmenlerimiz gezilerde biziyle çok ilgilendi. Öğrencilerimiz için ellerinden geleni yaptılar.

Yapılan organizasyonlar sadece öğrencilere yönelik değildi, öğretmenlerde güzel bir kahvaltılı organizasyonunda buluştular. Öğretmenlerimiz güzel bir moral motivasyonu aldı. Hem öğrencilerimiz hem öğretmenlerimiz proje kapsamında yapılan faaliyetlerden son derece memnun kaldı. Beni sürekli dinledi, sorunlarımı çözen hem de beni çok motive etti.

sınıf öğretmenim Engin YAYLA'ya teşekkür ederim. Beni sürekli dinledi, sorunlarımı çözen hem de beni çok motive etti.

rak belirlemiştik. Bu bağlamda akran grupları arasında çeşitli sportif faaliyet ve müsabakalar tanzim edilmiş, ayrıca proje dâhilindeki öğrenciler ile toplu olarak kültürel ve sosyal faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede gerçekleştirilen faaliyetler şu şekildedir:

Sosyal Faaliyetler

Kahvaltı Etkinliği, Sinema Etkinliği

İncirliova Kaymakamlığı ile BEMSAYDER tarafından yürütülen "Sağlıklı Yaşam için El Ele" Projesi kapsamında ilçemizdeki tüm ortaokullardan proje faydalanıcısı 606 ortaokul öğrencisinin ve öğretmenlerinin katılımıyla İncirliova Kültür Park'ta kahvaltı ve Forum Aydın AVM'de sinema (Can Dostlar Filmi) etkinlikleri gerçekleştirildi.

Sportif Faaliyetler

Futbol, masa tenisi, voleybol, hentbol, bocce, badminton, futsal, okçuluk, mini golf, bisiklet turu, turnuvalar (voleybol, futbol ve basketbol turnuvaları)

Proje kapsamında spor dallarındaki kurslara katılan öğrencilerimizin okullar arası turnuvalarda okul takımına dâhil edilerek müsabakalarda forma giymesi sağlandı. Burada da amaçlanan öğrencilerimizin özgüven kazanması, takım ruhunu yaşaması ve kendisinin değerli bir birey olduğuna dair inancının artmasıdır.

Kültürel ve Sanatsal Faaliyetler

Görsel Sanatlar Kursu, Müzik Kursu, Müze Okul Etkinliği, Satranç, Robotik Kodlama

Proje kapsamında olan tüm öğrenciler, yaşam koçları tarafından okullarında açılan kültürel ve sanatsal kurslara ilgi alanlarına göre yerleştirilmiştir. Eğitim-Öğretim yılı boyunca bu kurslara katılan tüm öğrenciler; yılsonu okullar arası düzenlenen etkinliklere katılarak özgüven kazanmış, kişisel ve yaşamsal becerileri artmış, iyi arkadaşlıklar kazanarak sorunların üstesinden gelebilen öz saygı sahibi birer birey haline gelmiştir.

Gezi Etkinliği (İstanbul Gezisi)

Gezi faaliyeti, tüm proje öğrencileri ile piknik ve kahvaltı organizasyonu

Hayatlarında ilk defa İstanbul'u görmenin ve aileleri olmadan yola çıkmanın heyecanı ve mutluluğunu birlikte yaşayan çocuklarımız, İstanbul gezisinde gönüllerince eğlendiler.

Geziye katılan 215 öğrencimiz, projemizden faydalanan gençlerin dezavantajlı mahallelerde ikamet

Böyle bir daha -gezi- olsa hayır demem yanı. Bu geziyi yapan kimse çok iyi bir insan olmalı. O kişiye çok teşekkür ederim Allah başkalarına da nasip etsin inşallah. Her şey için yine teşekkür ederim, Allah sizden razı olsun.

edenleri arasından seçilmiştir.

3. PROJE DEĞERLENDİRME, SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE SONUÇ

Sayısal Verilerle "Sağlıklı Yaşam İçin El Ele" Projesi

Bağımlılıkla ilgili bilinen bir gerçek varsa o da bu konuda sonuç alınmanın çok zor olduğudur. Zira insanın, bağımlı olduktan sonra bu durumdan kurtarılması son derece zor, maliyetli ve zaman alıcı bir süreçtir. Bu nedenle bağımlılığa karşı en doğru, en kolay ve maliyeti en düşük olan mücadele yöntemi, çocuk ve gençleri bağımlılıktan korumak ve bağımlılığa karşı güçlendirmektir.

İstanbul'da biröğrenci istediğim okula başvurduğum. Okulunuzun faaliyetleri ortada daha çok çocuk ortası, başarılı öğrenciler...

"Bağımlılığın Mutlak Tedavisi, Onu Önlemektir"

Dünyada bağımlılığı engellemek için yapılan çalışmalara bakıldığında denenilen yöntemlerin çok azının işe yaradığı gözlenmektedir.

İncirliova Kaymakamlığı olarak teorik tespitleri aşarak Türkiye'nin kendine özgü koruma ve önleme planları ortaya konulmuş, Okul Temelli Önleyici çalışmanın ilçe bazında örnekleri çıkarılmış ve öğretmenlere önleyici çalışma içerikleri sunulmuştur.

Proje Süresince Cevabı Verilen Sorular

- Bağımlılık başlamadan çok önce potansiyel tehlike fark edilebilir mi?
- Bağımlılık potansiyeli ve eğilimi olan öğrenciler nasıl tespit edilir?
- Bağımlılık potansiyeli ve eğilimi olan öğrencilere kimler, nasıl müdahale edebilir?
- Bağımlılıkla erken ve etkili mücadelede öğrenci için sağlıklı bir ekosistem nasıl oluşturulur?
- Bağımlılıkla erken ve etkili mücadele çalışmalarında en uygun bağlam ve ortam neresidir?
- Bağımlılıkla erken ve etkili mücadele kapsamında Öğretmen ve eğitimcilerin yeri, önemi ve sahip olunmaları gereken temel beceri ve yetkinlikleri nelerdir?
- Bağımlılıkla erken ve etkili mücadele kapsamında aile ve çevrenin yeri, önemi ve model aile davranışları geliştirilebilir mi?
- Öğretmen ve ailelerin tanılayamadıkları kişisel ve eğitsel sorunlar için tanılama, nedensel analizlerin oluşturulması ve problemlerin çözüm stratejileri nelerdir, nasıl geliştirilebilir?
- Bağımlılıklar erken ve etkili mücadele faaliyetleri sonuçlarından bir sonraki çalışmalar ve projeler için stratejik yön gösteri birikimi ve kurumsal hafıza nasıl oluşturulur?

Tüm bu soruları “Sağlıklı Yaşam İçin El Ele” projesi ile cevapladık.

Bu gençler bağımlı olmayıp, bağımlılık eğilimi tespit edilen; boş bırakılıp ilgilenilmediğinde eğilimleri doğrultusunda farklı yönlere savrulabilecek gençlerdir. Bağımlılık derken sadece madde bağımlılığı değil; ayrıca anne babaya olan bağımlılık, arkadaşına olan bağımlılık, dijital bağımlılık, oyun bağımlılığı gibi her tür bağımlılık ifade edilmektedir. Bağımlılık eğilimi olan gençleri sağlıklı yaşam becerileri ile güçlendirerek, kendi kararlarını kendileri verebilen, zamanı yönetebilen, yaşam amaçları olan, olumlu davranış sergileyen, reddetme becerileri gelişmiş birer birey olarak hayata devam etmeleri hedeflenmektedir.

Bu anlamda projemizin son çıktıları tüm teorilerin ispatı gibidir ve bağımlılıkla mücadelede birincil önleme çalışmalarının sahada uygulanmış örneği durumundadır.

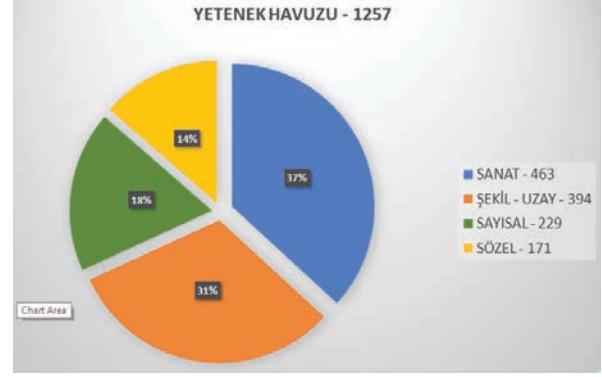
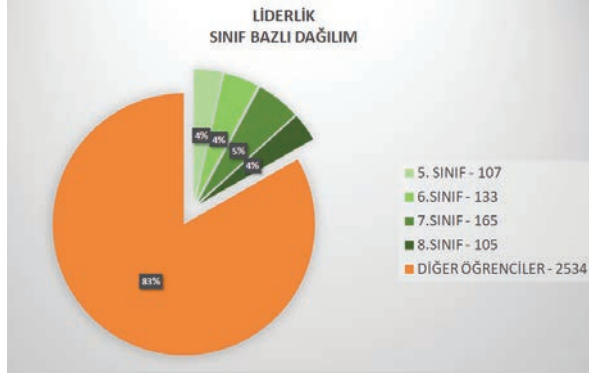
- Proje başarı oranı: **%75,74**

- Proje kapsamında psiko-sosyal ölçüm envanteri uygulanan öğrenci sayısı: **3044**
- Proje kapsamında bağımlılık eğilimi olduğu raporlanan öğrenci sayısı: **606**
- Proje kapsamında psiko-sosyal ölçüm envanterinin ikinci kontrol uygulamasına katılan öğrenci sayısı: **569**
- Proje kapsamında bağımlılık eğiliminde iyileşme gösteren öğrenci sayısı: **431**
- Proje kapsamında bağımlılık eğilimine karşın herhangi bir değişiklik göstermeyen öğrenci sayısı: **138** (Bu öğrencilerin bağımlılık eğilimlerinin ortadan kaldırılmasına yönelik faaliyetlerimiz ve çalışmalarımız 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılında da devam etmektedir.)
- Sağlıklı Yaşam İçin El Ele Projemizin 2018-2019 Eğitim-Öğretim

yılında başarıyla sonuçlandığı görüldüğünden, 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılında da projenin uygulanmasına devam edilmesi kararı alınmıştır. Bu yıl projenin hem kapsamı genişletilmiş (ortaokullar ve lise 1. sınıflar) hem de projemiz sürdürülebilirlik ilkesi gereği bağımlılıkla mücadelede önleyici çalışmalarda uzun vadeli sonuçları hedefleyen yıllara sâri bir proje haline gelmiştir. Yaşam koçu öğretmenlerimiz almış oldukları eğitimleri meslek yaşamlarında kullanacak olmaları bakımından projemizin öğrenciler üzerinde etkisinin uzun yıllar devam etmesi beklenmektedir.

Proje çıktılarımızdan biri de ilçemiz ortaokullarındaki liderlik vasfı bulunan öğrencilerin tespit edilmiş olmasıdır. 3044 ortaokul öğrencimizden %17 sinin (510 öğrenci) lider vasıflı olduğu ve bu oranın Türkiye ortalamasının üstünde olduğu görülmüştür. 2019/2020 Eğitim-Öğ-

retim yılında ilçemizin ve ülkemizin geleceğinde etkili olabilecek lider vasıflı öğrencilerin liderlik potansiyellerini ortaya çıkarma ve geliştir-

melerine yönelik yeni bir çalışma başlatılmıştır.

“Sağlıklı Yaşam İçin El Ele” projesinin önemli bir çıktısı da yetenek havuzu ile ilgili yapılan çalışmadır. 1257 öğrencimizin 463’ünün sanat (%37), 394’ünün şekil-uzay (%31), 229’unun sayısal (%18) ve 171’inin ise sözel alanlarında (%14) yetenekli oldukları görülmüştür. Öğretmenlerimiz, yetenek alanları belirginleşmiş öğrencilerimizi yetenekleri doğrultusunda yönlendirirken, okul rehberlik birimleri yetenekleri belir-

ginleşmemiş öğrencilerle ilgili çalışmalar yürütülmektedir.

İncirliova Kaymakamlığı olarak devletimizin yüklediği ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 58. Maddesinde ifade edilen “Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.” lafzındaki hükmü, çocukları ve gençleri risklerden koruma ve risklere karşı güçlendirme sorumluluğunu icra etmenin haklı gururunu yaşıyoruz.

Öğrencilerin hayatlarına pozitif anlamda yön verebilmiş olmak bizleri, özellikle de İlçe Kaymakamı olarak beni ve proje uygulayıcısı ekip arkadaşlarımı en mutlu eden husustur.

Projenin finansmanını sağlayarak projenin hayata geçmesine vesile olan başta İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman SOYLU'ya, projeden desteğini hiç esirgemeyen Aydın Valimiz Sayın Yavuz Selim KÖŞGER'e saygı ve şükranlarımı arz ediyorum. Projenin hazırlanıp yürütülmesinde büyük emeği olan Bağımlılıkla Etkin Mücadele ve Sağlıklı Yaşam Derneği Başkan ve üyelerine, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü çalışanlarına, ilçemizdeki tüm kamu kurum ve kuruluşlarına, okul müdürlerine, projede gönüllü olarak görev alan kıymetli öğretmenlerimize teşekkür ediyorum.

Çocuklarımız ve gençlerimiz yarınımızın umudu, geleceğimizin teminatıdır.

Bu yıl okul sanki okul değil yuvam oldu,
Her anım sanki ailem yanımdaymış gibi geçti.

Kaymakama çok desteklerini takdirim ve saygılarımla arz ederim. Bu bir gezilecek öğretmenlerin baki ilgisi ve benim onlara ilgilerimle bir anı ve bundan çok mutlu olum kendisi çok ama çok destekler...

bir şekilde anıyı saydım. Annemde kendisini de gibi ben seçtikleri için mutlu oldu. Kendi kendisi ve ben çok sevdiğim olgulara için birisi gelece bu için bir gezilecek götürmüyorduk. Ve ~~bu~~ simdi gittiğim için çok mutluyum nereden bir sevdiğimden

